

Häzirem Kiýewiň köçelerinde barrikada guruldy diýip gürrüň berýärler

Category: Kitapcy, Medisina, Publisistika

написано kitapcy | 24 января, 2025

Häzirem Kiýewiň köçelerinde barrikada guruldy diýip gürrüň berýärler HÄZIREM KIÝEWIŇ KÖÇELERİNDE BARRIKADA GURULDY DIÝIP GÜRRÜŇ BERÝÄRLER

kitapcy.com

Anna...

Onuň kakasy KGB-niň janszyzydy.

Russiýanyň Halklaryň dostlugu uniwersitetiniň ykdysadyýet fakultetini tamamlady. (Bu uniwersitet kän bir tanalyp durlanok, ýöne Şagal Karlos lakamly Iliç Ramires Sançes, Eýranyň aýatollasy Ali Hamaney, Palestinanyň döwlet ýolbaşçysy Mahmut Abbas, Nikaraguanyň döwlet ýolbaşçysy Daniel Ortega, Merkezi Afrika respublikasynyň, Namibiýanyň, Çadyň

prezidentleri şu ýokary okuň jaýynyň uçurymydlar.)

Iňlis, nemes, fransuz dillerinde suwara gürleýärdi.

Ýaňy ýigrimi bir ýaşanda Londona göçüp geldi.

Özüni jalataý saýýan, rus gyzlarynyň öz görmegeýligine durup bilmeyändigini pikir edip, tumşugyny göge tutup ýören Aleks Çapman atly bir pekgä durmuşa çykdy, iňlis raýatlygyna geçdi.

Banklarda işledi.

2005-nji ýylda bu pekge bilen aýrylyşdy, iňlis pasporty bilen ABŞ-na göçdi, 2006-njy ýylda Nýu-Ýorkda gozgalmaýan emlákler boýunça şereket açdy. Ýaňy 24 ýaşapdy, million-million dollarlar elinden geçýärdi, ýanynda elli adam işleýärdi.

Gazylymtyk saçy we syrdam aýaklary bilen görenleri oda goýýardy, «Wall Street» üýşmeleňleriniň ýyldyzydy, güýç maklerlerini barmagynda oýnadýardy.

2010-njy ýylda gödek ýalňışlyk goýberdi... Galp pasport operasiýasy üçin rus konsullygynda işleýän biri bilen görüşdi. Şeýledir öýdýärdi.

Emma onuň görſen adamy FBI-niň jansyzydy, ol özüni rus konsullugynda işleýän ýaly edip görkezipdi.

Anna paş bolupdy.

Içalyçylyk etmekde aýyplanyp, tussag edildi.

Anna bilen bile dokuz rus jansyzynyňam üsti açylypdy.

Jemi baş aýal, baş erkekdi.

Lidiýa, Nataliya, Ýelena, Wladimir, Mihail, Andreý... Hakyky atlary şulardy, emma amerikan adam atlary bilen galp şahsyýetnama ulanýardylar.

Käbirleri är-aýaldylar, çagalary bardy. Ýonekeý amerikan maşgalalary ýaly ýasaýardylar, hatda goňşularly olary «amerikan nasionalisti» hökmünde tanaýardylar. Alymlar bilen, senagatçylar bilen gatnaşyk saklaýardylar. Käbirleri maliye, käbirleri tehnologiýa şereketlerinde işleýärdiler. Käbirleri 1990-njy ýıldan bări ABŞ-da ýasaýardy, ýigrimi ýyl bări ABŞ-nyň raýaty hökmünde tanalýardy.

Aslynda on bir adamdylar.

Polkownik Pawel Kapustin bularyň ýolbaşçysy we habar alyşmak boýunça jogapkärleridi. Olam galp şahsyýetnama bilen ABŞ-na gidip-gelýärdi. Gozgalmaýan emlák ýa-da maglumat satyn almaly bolanda sumka doly nagt puly şol getirýärdi. Rus jansyzlyk toruny çökermek üçin düwmä basylanda Kipr Rum respublikasyndady, emma FBI-niňem ony getirmäge güýji ýetmedi. Ruňlar kepillik arkaly ony boşadyp goýberdi, Kapustin ýitirim

boldy.

Moskwa adamlaryndan geçmedi.

Taryhyň iň uly jansyz çalşyklaryndan biri boldy. ABŞ on rus jansyzyny yzyna berdi. Russiya olaryň ýerine Günbatar ýurtlarynyň hasabyna işleýän dört rusy berdi.

Igor, Sergeý, Aleksandr, Gennadiý... Kimsi ýadro hünärmenidi, kimsi kontrrazwedkaçy, kimsi Angliya maglumat ýollaýardy, kimsi-de MRU-nyň peýdasyna işleýärdi. Hemmesi-de žuçokdyn aýry-aýry wagtlarda ele salnyp, tussag edilipdiler. Kimsi on sekiz ýyl azatlykdan mahrum edilipdi, kimsi sekiz ýyl bări gözenegiň aňyrsyndady.

2010-njy ýylyň iýul aýy...

«Sowuk uruşdan» soň iň uly jansyz çalşygy Wenada boldy.

MRU-nyň uçary on rus bilen birlikde Nýu-Ýorkdan geldi. Rus daşary kontrrazwdka gullugy FSB-niň (SVR) uçary dört rus bilen bile Moskwadan geldi.

Yzly-yzyna «Scwechat» howa menziline gondular, ýanaşyk ýerde durdular, jansyzlar çalşyldy, ucharlar aýry-aýry ugra howalandy.

Russiyanyň beren jansyzlaryň biri-de Sergeý Skripaldy. Ol rus harby kontrrazwedkasy GRU-da işleýärdi. 1995-nji ýıldan bări iňlis kontrrazwedka gullugy MI6-a puluna işleýändigi ýüze çykarylypdy, ol Ýewropada gezip ýören rus jansyzlarynyň sanawyny-da Angliya satypdy.

Madridde harby ataşše bolup işläp ýörkä galp ispan şahsyétnamasy bilen hereket edýän Pablo Miller atly iňlis jansyzy tarapyndan «akly üýtgedilipdi». Pablo Miller başga-da bir rus kontrrazwedkaçy ofisi Litwinenkony öz hasaplaryna geçirilen ezber kontrrazwedkaçydy.

Sergeý Skripal 2004-nji ýlda etmişiniň üstünde tutulypdy. 15 ýyl azatlykdan mahrum edilipdi.

Jansyz çalşygy bilen azatlyga goýberilensoň, Angliya gitdi.

2011-nji ýlda Solsberi şäherinde jaý satyn alyp, ýaşamaga başlady.

Aýalynyň saglygy gül ýalydy, birdenkä düwnük keseline ýolukdy, bir aý geçip-geçmäňkä aradan çykdy.

Ogluny-da Sankt-Peterburgda awtoulag kakyp öldürdi.

Agasy kontrrazwedkaçydy, birdenkä horlanyp lagar düşdi, olam öldi.

Çalşykdan soň birellem gyra çekilmegiň deregine jansyzlyk işlerine dowam eden Skripal munuň ejirini maşgalasy bilen

çekýärdi. Diňe gyzy ölmän galdy.

2018-nji ýyl...

Sergeý Skripal we onuň gyzy Yuliýa restoranlaryň birinde öylänlik iýdiler.

Iýip-içip bolanlaryndan soň seýilgähde gezip etdiler. Skameýkalaryň birinde koma ýagdaýynda üstlerinden baryldy.

Huşlaryndan gidipdi, agyzlaryndan ak köpürjik gelýärdi.

Himiýa, biologiya we ýadro laboratoriýalarynda seljerme geçirildi.

Russiýanyň ýasan «Новичок» maddasy bilen zäherlenendikleri anyklandy, onuň täsir edijiliği NAT0-nyň elindäki iň zäherli gazdanam sekiz esse güýçlüdi.

Restoranda iýen naharlarynda mesele ýokdy, agzalan madda spreý görnüşinde öýleriniň gapylaryna sepilipdi, gapyny açyp-ýapanlatynda elliři degip, bir sagat geçensoň güýjüni görkezipdi.

Iňlis konrrazwedkasy bu wakadan soň Litwinenkonyň işini täzeden gozgady. Çünkü Sergeý Skripal bilen bile hasaplaryna geçirilen konrrazwedkaçy ofiser Litwinenko hem şuňa meňzes görnüşde ölüpdi.

2000-nji ýylda Moskwada tussag ediljegini duýup, galp pasport bilen Türkýä gaçyp, Stambuldan Londona uçup, iňlis raýatlygyna geçipdi.

2006-nji ýylda Londondaky öýünde duýdansyz ynjalyksyzlanyp, hassahana ýerleşdirilipdi, radiasiýa zäherlenmesi netijesinde hassahanada jan beripdi.

Iş bukjasyňa seretdiler, «polonium-210» atly radioaktiw madda bilen zäherlenipdi, endamynda ölüm howply dozanyň on essesi bardy. Ýagny, ulanylan madda bir dälem bolsa, öldüriliş usuly birmeneňzeşdi.

2006-nji ýylyň 1-nji noýabrynda «Arsenal»-«ЦСКА Москва» futbol klublary duşuşýardy. Çempionlar ligasynyň duşuşygydy, bu futbol duşuşygyna tomaşa etmäge Londona köp sanly rus janköýerleri gelipdi. Rus konrrazwedkasy galp şahsyyetnamalar bilen tomaçaçylaryň arasyňa siňipdi, Litwinenkony iýmläpdiler, hamana maglumat bermekçi bolýan ýaly ýanyna golaýlaşdylar. Litwinenko bu duzaga düşdi, bir barda duşusdylar. Litwinenko bildirmän içgisine «polonium-210» garypdylar, gürrüne oteliň lobbisinde dowam edipdiler, zäheri onuň çagyyna-da goşupdylar.

Litwinenkonyň işini derňänlerinden soň Skripalyň garaşylmadyk ýagdaýda ölen aýalynyň mazary eksgumasiýa edildi, sud-medisina

ekspertizasy geçirildi.

Aýalyň endamynda «Новичок» ýada «Polonium-210» bardygy-ýokdugy barlandy.

Ekspertizanyň netijesi habar beriş serişdelerine aýdylmady.

Skripal we onuň gyzy ölmän galdy. Bejergi bilen gutuldylar. Sagalanlaryndan soň sorag edildiler. Olar haýsydyr bir şübhelenip bolaýjak zada gabat gelmändiler, wakanyň bolan günü hiç kim bilen görüşmändiler, habarlaşmandylar.

Yz çalyndy...

Aleksandr Petrow, Ruslan Borisow diýen atlaryň üstünden baryldy. Olar Londonyň «Gatwick» howa menziline şol atdaky şahsyýetnamalar bilen gelipdiler, kast edilşigiň bolan günü Solsberi şäherinde gezip ýördüler. Özlerem rus kontrrazwedka gullugy GRU-nyň ofiseridiler.

Hakyky atlary Aleksandr Miškin we Anatoliý Çepigady.

Üç ýyl öñ Çehiýa turist bolup gidenlerinde bir ýarag ammaryny partlatmakda aýyplanydpdylar.

Zäherli maddany Angliýa atyr çüýşesinde getiripdiler. Skripalyň öýuniň gapysyna pürküp, Londona dolanyp gelipdiler, şol gün agşam 22:00-da «Heathrow» howa menzilinden Moskwa uçupdylar.

Toparyň Denis Sergeýew diýen üçünji agzasy-da bardy, ol GRU-nyň kast edilşikler boýunça bölüminiň generally, olam turist ýaly gelipdi, emma Sergeýew kast edilşigiň bolan Solsberi şäherine gitmändi, kast edilşik günü olam Moskwa dolanypdy.

Sergeýew şondan iki ýyl öñ Sofiýada bolgar ýarag söwdagäri Emilian Gerew şol atyry sepme ýoly bilen terakt gurnapdy.

Skripal teraktynda ulanylan we içinde «Новичок» bolan atyr çüýşesi kast edilşikden üç aý soň 15 kilometr uzaklykdaky Eýmsberide ýolun gyrasyna zyňylan ýagdaýda tapyldy, atyr tapandyryn öýden aýal ony sepindi we aradan çykdy.

Elbetde, Russiya hiç bir aýyplamany boýun almady, ýöne...

Skripal kast edişligi sebäpli ABŞ we Angliýa başlyklaýyn, NATO-nyň düzümine girýän 23 ýurt, Ýewropa bileleşigine girýän 16 ýurt bir çukura tüýkürdiler.

Rus diplomatlar ýurtdan çykaryldy. Dünýä boýunça 153 sany rus diplomaty kowuldy.

Şonça jansyzlyk meselesiniň üsti örtülyärkä, Skripal hadysasynyň şeýlekin ulaldylmagy, Russiyanyň dünýä boýunça hatybizar edilmegi diýseň täsindi.

Çünki... edil şol wagt Russiyadan başlap, Baltika deñiziniň

üstünden Germaniýa barmaly tebigy gaz geçirijisi «Demirgazyk akym -2»-niň soňky gepleşikleri geçirilýärdi.

Finlandiýanyň we Şwesiýanyň Orsyýete rugsat bermeleri gerekdi. Skripal konflikti ýüze çykdy welin, mejburý ýagdaýda rus diplomatlaryny ýurtdan çykardy, «Demirgazyk akym -2» taslamasy wagtlaýyn togtadyldy.

Germaniýanyň nähili hereket etjegi gyzyklydy. Çünkü... ABŞ-nyň MRU-sinde kiber howpsuzlyk boýunça hünärmən edilip yetişdirilen, ABŞ-nyň döwlet howpsuzlyk gullugy NSA-da işlän Edward Snouden 2013-nji ýylda noutbuklaryny alyp Gongonga gaçypdy, «prizma» maglumatlary dünýäniň habar beriş serişdeleriniň eline beripdi, ABŞ-nyň hakyky yüzünü paş edipdi.

“Prizma” diýilýänem, amerikan we iňlis kontrrazwedka gulluklarynyň bikanun telefon diňlemeleri üçin ullanýan kompýuter programmasynyň kod adydy. Bu programma telefon diňlemek bilen oňman, dünýäniň ähli internet ulanyjylaryny yzarlap bilyärdi, ähli elektron poçtalary açyp-okap bilyärdi, ähli hasaplara göni girip bilyärdi.

ABŞ dessine Hytaýa talapnama berdi. Snoudeni yzyna bermegi talap etdi. Hytaý kabul etmedi. Snowden uçara atlanyp, Moskwa gitdi. Gaçybatalga sorady, Russiya kabul etdi.

Snoudeniň dünýä derejesinde seslenme döreden maglumatlarynyň birem Germaniýa bilen baglanychyklydy. Amerikan kontrrazwedkasynyň Germaniýanyň premýer-ministri Angela Merkeliň telefonlaryny diňleýändigi ýüze çykdy!

Merkeliň gepleşikleri ABŞ-nyň Berlindäki ilçihanasında oturan ýörite birlik tarapyndan ýazga geçirilýärdi, yzaranýardy.

Germaniýa ask boldy. MRU-nyň hasabyna jansyzlyk edýän BND-niň işgäri tussag edildi. Nemes kontrrazwedka gullugy BND-de işleyän bu amerikan «gulagy» Merkeliň telefonlaryny diňleýän Berlindäki MRU-nyň toparyna maglumat ugradýardy.

Ine, şeýle dawa sebäpli, Germaniýanyň Skripal teraktyndan soň näme etjegine göz dikip garaşylýardy.

Germaniýa mejbür boldy, dört rus dipolamatyny ýurtdan çykardy. Emma... «Demirgazyk akym -2» taslamasyny togtatmadı. Gaz geçirijiniň gurluşygy dowam etdi.

Merkel hem-ä NATO-dyr Ýewropa bileşiginiň ýanynda durýardy, hemem tebigy taýdan Germaniýanyň bähbitlerini öňe tutýardy.

Merkeli ne Obama, ne Tramp, ne Baýden razy edip bildi.

«Demirgazyk akym -2» gaz geçirijisi Germaniýa üçin iňňän

derwaýys meseledi, Merkel tutanýerlilik bilen başlan işinden el çekenokdy.

Amerikan kontrrazwedkasynyň Merkeliň telefonlaryny gizlinlikde diňlemekleriniň düýp sebäbem şudy. Merkeliň kukla bolasy gelenokdy, şonuň üçinem «şübheli şahs» boldy duruberdi!

Gaz geçirijiniň iň soňky bölegi 2021-nji ýylyň oktýabr aýynda montaž edildi.

2021-nji ýylyň dekabr aýynda Merkeliň premýer-ministrlik müddeti doldy.

Bary-ýogy iki aý geçensoň... Ukraina meselesi partlady. Sharp... Germaniýanyň täze premýer-ministri «Demirgazyk akym -2»-niň taslamasyny togtatdy.

Täze kansler «Bu gaz geçiriji açylmaz» diýdi.

Ine, ýagdaý şular ýalyka...

Bir hepde bäri tomaşa edýärис hormatly teleýaýlymlarymyza. Bir hepde bäri ýaňrap gelýärler. Kiýew şeýle, Harkow beýle, Zelenskiý köp ýumurtgaly adam, pylan-pysmydan...

Urşy häzirem Ukrainadadyr öýdýärler.

Ýylmaz ÖZDIL.

«SÖZCÜ» gazeti, 05.03.2022 ý. Publisistika